

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์

เล่มที่ 66
วันที่ประกาศโฆษณา

เลขที่ประกาศ 196
29 สิงหาคม 2565

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ 63100256 วันที่ยื่นคำขอ 14 ตุลาคม 2563

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงเบาสงขลา (Songkhla Mini Mango หรือ Ma-Muang Baw Songkhla)

รายการสินค้า มะม่วงเบาผลสด มะม่วงเบาแช่อิ่ม มะม่วงเบาดองเกลือ

ผู้ขอขึ้นทะเบียน จังหวัดสงขลา

ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดสงขลา ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90000

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

มะม่วงเบาสงขลา (Songkhla Mini Mango หรือ Ma-Muang Baw Songkhla) หมายถึง มะม่วงเบาผลสด มะม่วงเบาแช่อิ่ม มะม่วงเบาดองเกลือ ซึ่งเตรียมจากผลมะม่วงเบาสด ผลขนาดเล็ก ทรงกลมแกมรี ก้านช่อสั้น พวงใหญ่ เปลือกบางสีเขียวอ่อน กลิ่นหอมแรง น้ำยางใส มีรสชาติเปรี้ยว เนื้อสีขาวแน่นและกรอบ ปลูกในพื้นที่คาบสมุทรสหิงพระ ซึ่งประกอบด้วยอำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ อำเภอกระเสสินธุ์ และอำเภอระโนด โดยสามารถแปรรูปในทุกอำเภอของจังหวัดสงขลา

ลักษณะของสินค้า

1.1 พันธุ์ : มะม่วงเบา

1.2 ลักษณะทางกายภาพ

1.2.1 มะม่วงเบาผลสด

- (1) รูปร่าง มีลักษณะผลเล็ก ทรงกลมแกมรี ออกผลเป็นช่อ ช่อละประมาณ 10 - 25 ผล ก้านช่อสั้น พวงใหญ่ น้ำหนักประมาณ 23 - 50 ผลต่อกิโลกรัม
- (2) เปลือก เปลือกบาง สีเขียวอ่อน น้ำยางใส
- (3) เนื้อ สีขาว แน่นและกรอบ
- (4) รสชาติ เปรี้ยว กลิ่นหอมแรง

1.2.2 มะม่วงเบาแช่อิ่ม

- (1) รูปร่าง ใช้มะม่วงเบาผลสดอ่อน ปอกเปลือก นำเมล็ดออก และผ่าซีก
- (2) เนื้อ สีเหลืองอ่อน เนื้อกรอบ
- (3) รสชาติ เปรี้ยว หวาน เค็ม

1.2.3 มะม่วงเบาทองเกลือ

- (1) รูปร่าง ใช้มะม่วงเบาผลสดอ่อน ไม่ปอกเปลือก นำเมล็ดออก และผ่าครึ่ง
- (2) เนื้อ สีเหลืองอมน้ำตาล เนื้อกรอบ
- (3) รสชาติ เปรี้ยว เค็ม

2. กระบวนการผลิต

2.1 การปลูก

นำมะม่วงเบาสายพันธุ์พื้นเมืองที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เองของเกษตรกรในพื้นที่ โดยวิธีการเพาะเมล็ด เสียบยอด หรือทาบกิ่ง

2.1.1 การเพาะเมล็ด

- (1) วัสดุเพาะที่ใช้คือ ดินผสมกับปุ๋ยคอก คลุกเคล้าให้เข้ากัน
- (2) ควรคัดเลือกเมล็ดที่เกิดจากต้นแม่ที่สมบูรณ์แข็งแรง ผลแก่จัดและมีความสมบูรณ์ ไม่มีโรค และแมลงทำลาย โดยนำผลมะม่วงมาล้างน้ำเพื่อเอาเนื้อมะม่วงออกให้หมด และนำไปฝังในวัสดุเพาะที่เตรียมไว้

2.1.2 การทาบกิ่ง

- (1) ต้นตอที่จะนำมาทาบกิ่ง คือ ต้นกล้ามะม่วงที่ได้จากการเพาะเมล็ด อายุของต้นกล้าที่จะใช้เป็นต้นตอ ควรมีอายุตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป และใบชุดแรกเปลี่ยนเป็นสีเขียวแก่แล้ว
- (2) กิ่งของต้นพันธุ์ดีที่ต้องการจะทาบกิ่ง ให้เลือกกิ่งที่มีขนาดใกล้เคียงกับขนาดของต้นตอ กิ่งพันธุ์ควรเป็นกิ่งที่กำลังเจริญเติบโต ตั้งตรง ไม่แคะแกระ็น มีลักษณะกลมไม่เป็นเหลี่ยม รวมถึงต้องไม่แก่กว่าต้นตอมากนัก ไม่มีโรคและแมลงรบกวน
- (3) วิธีการทาบกิ่ง ใช้มีดเขี่ยยอดของต้นตอออกให้เป็นปากฉลาม จากนั้นใช้มีดเขี่ยกิ่งพันธุ์เล็กเข้าไปในเนื้อไม้เล็กน้อย แล้วนำรอยเขี่ยมาประกบกันให้แนบสนิท โดยให้เปลือกสัมผัสกันให้มากที่สุด จากนั้นพันและรัดรอยต่อให้แนบสนิทเพื่อกันน้ำซึมเข้าไปในรอยทาบกิ่ง โดยพันจากล่างขึ้นบน เสร็จแล้วใช้เชือกผูกมัดต้นตอให้ติดกับกิ่งพันธุ์ เพื่อไม่ให้ต้นตอแหว่งเมื่อทาบกิ่ง เมื่อรอยทาบกิ่งประสานกันสนิท ให้ตัดกิ่งพันธุ์ดีตรงใต้รอยทาบกิ่งเพื่อนำไปชำและปลูกต่อไป

2.1.3 การเสียบยอด

- (1) ต้นตอที่จะนำมาเสียบยอด คือ ต้นกล้ามะม่วงที่ได้จากการเพาะเมล็ด
- (2) ยอดของต้นพันธุ์ดีที่ต้องการจะนำมาเสียบยอดนั้น ให้เลือกยอดที่มีขนาดใกล้เคียงกับขนาดของต้นตอ เป็นยอดพันธุ์ที่ไม่แก่หรืออ่อนจนเกินไป ตั้งตรง ไม่แคะแกระ็น ไม่มีโรคและแมลงรบกวน
- (3) วิธีการเสียบยอด นำต้นตอมาตัดยอด และผ่ากลางลำต้นของต้นตอ จากนั้นนำยอดพันธุ์มาเขี่ยให้เป็นรูปลิ้ม และเสียบยอดพันธุ์ลงไปแผลของต้นตอ ให้รอยแผลตรงกัน ใช้เชือกมัดด้านบนและด้านล่างของรอยแผลต้นตอให้แน่น จากนั้นคลุมต้นที่เสียบยอดด้วยถุงพลาสติก หรือนำไปเก็บไว้ในโรงเรือนพลาสติก เมื่อรอยแผลประสานกันดี นำออกมาพักไว้ในเรือนเพาะชำ และนำไปปลูกต่อไป

2.2 วิธีการปลูก

2.2.1 ระยะปลูกที่เกษตรกรใช้ปลูก มีตั้งแต่ระยะ 4 x 6 เมตร ระยะ 6 x 6 เมตร ระยะ 8 x 6 เมตร และระยะ 8 x 8 เมตร ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของพื้นที่

2.2.2 ขุดหลุมขนาดประมาณ กว้าง x ยาว x ลึก หรือ 50 x 50 x 50 เซนติเมตร ตามความเหมาะสมของพื้นที่ นำดินที่ขุดหลุมปลูกขึ้นมาผสมกับปุ๋ยคอก คลุกเคล้าให้เข้ากัน และใส่กลับลงไปหลุมครึ่งหลุม จากนั้นนำต้นกล้ามะม่วงที่เตรียมไว้มาวางลงในหลุม นำดินที่เหลือกลับให้เสมอปากหลุม

2.3 การดูแลรักษา

ช่วงแรกของการปลูกควรรดน้ำทุกวัน จนกว่าต้นมะม่วงจะตั้งตัวได้ และกำจัดวัชพืชอย่างสม่ำเสมอ จากนั้นใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีตามความเหมาะสม รวมถึงควรตัดแต่งกิ่งระหว่างเก็บเกี่ยว และหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยตัดกิ่งกระโดงที่ขึ้นแข่งกับลำต้น กิ่งที่มีโรคหรือโดนแมลงทำลาย

2.4 การเก็บเกี่ยว

2.4.1 เก็บเกี่ยวผลสดก่อน ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวประมาณ 50 - 55 วันหลังจากดอกบาน และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตลอดทั้งปี

2.4.2 วิธีการเก็บเกี่ยว ตัดกิ่งตัดมะม่วงเบาทั้งข้อ

2.5 การแปรรูป

2.5.1 มะม่วงเบาแช่อิ่ม เตรียมมะม่วงเบาผลสดอ่อนนำมาล้างทำความสะอาดตัดขั้วผลและปอกเปลือกผ่าซีก แกะเมล็ดออกและหั่นเป็นชิ้นตามแนวยาว จากนั้นให้นำไปแช่น้ำปูนใส น้ำเกลือ และน้ำสะอาด ใช้ระยะเวลาประมาณ 8 - 12 ชั่วโมง และทำการแช่อิ่มโดยใช้น้ำเชื่อมระยะเวลาประมาณ 1 - 3 ชั่วโมง

2.5.2 มะม่วงเบาดองเกลือ เตรียมมะม่วงเบาผลสดนำมาล้างทำความสะอาด ผ่าครึ่งเอาเมล็ดออกไม่ต้องปอกเปลือก ล้างทำความสะอาด และนำไปแช่น้ำเกลือ ใช้ระยะเวลาประมาณ 3 วัน จากนั้นล้างน้ำอีกครั้งและนำไปบรรจุหีบห่อ

2.6 การบรรจุหีบห่อ

2.6.1 รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า "มะม่วงเบาสงขลา หรือ Songkhla Mini Mango หรือ Ma-Muang Baw Songkhla"

2.6.2 ชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้าที่สามารถติดต่อได้

2.6.3 วันเก็บเกี่ยว วันผลิต วันบรรจุ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่าง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 4 เมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 7,393,889 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,621,180 ไร่ ทางตอนเหนือเป็นคาบสมุทรแคบและยาวยื่นลงมาทางใต้ เรียกว่าคาบสมุทรสทิงพระกับส่วนที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตอนใต้ พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดสงขลาตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมเขตร้อน มีมรสุมพัดผ่านประจำปี คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ จากการพัดผ่านของมรสุมที่มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณแตกต่างกัน ทำให้จังหวัดสงขลา มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศจะร้อนจัดที่สุดเดือนเมษายน และฤดูฝนตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยพบว่า มีค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำแต่ละเดือน เท่ากับ 120.69 มิลลิเมตร จากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดสงขลา ที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่ติดทะเล มีที่ตั้งของแหล่งปลูกที่สำคัญ

บริเวณทิศเหนือ ซึ่งเป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมขัง และมีสภาพดินเป็นแบบดินร่วนปนทราย มีการทับถมของซากเปลือกหอยจำนวนมาก ทำให้ต้นพันธุ์มะม่วงเบาและผลมะม่วงเบาที่ปลูกในพื้นที่ดังกล่าว มีรสชาติดีกว่าปลูกในพื้นที่อื่นๆ มีเปลือกบางสีเขียวอ่อน ก้านช่อจะสั้น มีกลิ่นหอมแรง และมีผลผลิตตลอดทั้งปี เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของมะม่วงเบาสงขลา

ประวัติความเป็นมา

ในสมัยก่อนแต่ละบ้านในพื้นที่มักจะมีต้นมะม่วงเบาเกือบทุกบ้าน โดยสันนิษฐานว่าเริ่มปลูกที่อำเภอสิงหนครเป็นเวลากว่า 100 ปีมาแล้ว เป็นที่รู้จักมากขึ้นเมื่อมีกลุ่มคนจีนฝั่งอำเภอเมืองนั่งเรือแจวข้ามฟามาซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้ากับฝั่งสิงหนคร ซึ่งสมัยนั้นนิยมรับประทานมะม่วงเบาผลสุกมากกว่าผลดิบ ลักษณะการปลูกมะม่วงเบาในสมัยนั้น นิยมปลูกไว้สำหรับบริโภคในครัวเรือน แสดงพื้นที่อาณาเขตที่ดินของตนเอง และสร้างความร่มรื่นเท่านั้น หลังจากการก่อสร้างสะพานติณสูลานนท์เสร็จ การเดินทางระหว่างสิงหนคร เกาะยอ และหาดใหญ่ มีความสะดวกมากขึ้น ทำให้การค้าขายคล่องตัว เริ่มมีพ่อค้าคนกลางรับซื้ออาหารทะเล ผลผลิตทางการเกษตร และมะม่วงเบามาขายในตลาดหาดใหญ่ ชาวบ้านอำเภอสิงหนครและอำเภอใกล้เคียงเริ่มมีการปลูกมะม่วงเบามากขึ้น ทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเรียกว่า "มะม่วงเบาสงขลา" กลุ่มชาวบ้านจึงได้รวมตัวกันแปรรูปผลผลิตจากมะม่วงเบา ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร ทั้งยังสามารถช่วยแก้ปัญหามะม่วงเบาล้นตลาดได้อีกด้วย แต่จะมีการปลูกมากในคาบสมุทรสทิงพระ โดยเฉพาะอำเภอสิงหนคร มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดกว่า 2,000 ไร่ ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มเกษตรกรกว่า 20 คน หรือกว่า 100 ไร่ ทำเกษตรแบบปลอดภัย ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จากกรมวิชาการเกษตร และได้มีการประชาสัมพันธ์ให้มะม่วงเบาสงขลาเป็นที่รู้จักผ่านสื่อต่างๆ และการนำไปจำหน่ายในงานแสดงสินค้า เช่น งานแสดงสินค้าอาหารและเครื่องดื่ม THAIFEX - Anuga Asia 2020 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี และงานสร้างเครือข่ายสินค้าไทยขยายการส่งออกด้วยเอฟทีเอ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา แกรนด์ พระราม 9 เป็นต้น

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกมะม่วงเบาสงขลาครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ อำเภอกระเสสินธุ์ และอำเภอรโนด และมีขอบเขตพื้นที่การแปรรูปมะม่วงเบาสงขลาครอบคลุมทั้งจังหวัดสงขลา รายละเอียดตามแผนที่

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

5.1 มะม่วงเบาสงขลา ต้องมีการปลูกและแปรรูปในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น

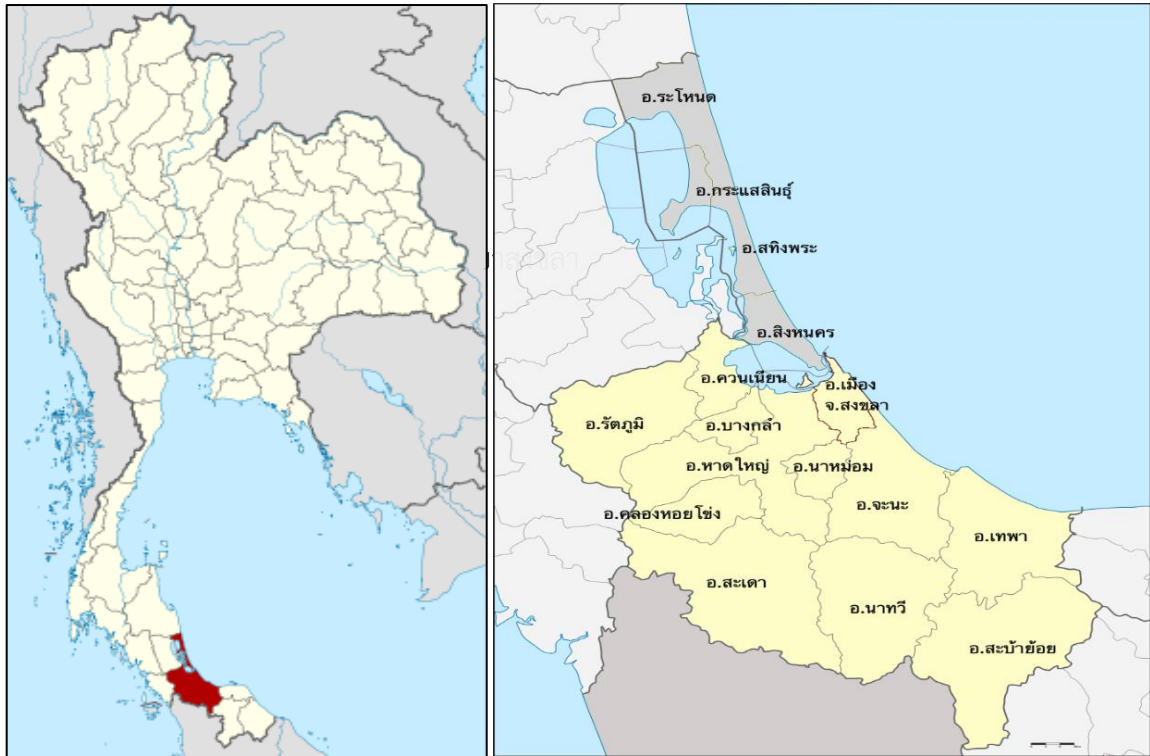
5.2 กระบวนการปลูกและแปรรูปจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือมีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า มะม่วงเบาสงขลา รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

6.1 จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงเบาสงขลา

6.2 ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงเบาสงขลา และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ มะม่วงเบาสงขลา

ขอบเขตพื้นที่การปลูกมะม่วงเบาสงขลาครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ อำเภอกระแสสินธุ์ และอำเภอระโนด

ขอบเขตพื้นที่การแปรรูป มะม่วงเบาสงขลา ครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดสงขลา